

Општи услови за осигурување на компјутери

Изразите употребени во овие услови го имаат следново значење:

договорувач на осигурувањето - лице кое склучува договор за осигурување;

осигуреник - лице чиј имот и/или имотен интерес се осигурува. Договорувачот на осигурувањето и осигуреникот претставуваат исто лице, освен кај осигурувањата за туѓа сметка;

полиса - исправа за склучениот договор за осигурување;

премија - износ кој го плаќа договорувачот врз основа на договорот за осигурување;

надомест од осигурување – износ кој го плаќа осигурувачот според склучениот договор за осигурување.

член 1: осигурени опасности (ризичи)

[1] Во рамките на опсегот одреден со овие услови, осигурувањето покрива уништување, оштетување или исчезнување на осигурените предмети, освен поради:

- 1) недостаток или грешки кои постоеле во моментот на склучување на осигурувањето, а кои биле или морале да му бидат познати на осигуреникот или на одговорното лице;
- 2) непосредни последици од трајно влијание и дејствување на хемиски, топлотни или механички услови на сместување (корозија, зрачење, застареност, прекумерни вибрации и сл.);
- 3) брзо абење. Покриени се штети што настанале на други делови од осигурениот компјутер или уред како последица на брзо абење;
- 4) преоптеретување или пренапон на уредот и инсталацијата над границите на нивните пропишани можности;
- 5) недоволно инвестициско одржување;
- 6) пуштање во работа пред конечната поправка;
- 7) монтажа и пробно вклучување, односно пробна работа;
- 8) кршење или неприменување на техничките прописи, заштитните мерки и правила за техничко искористување на осигурените предмети, како и неправилно ракување со осигурените предмети;
- 9) исчезнување што не настанало како резултат на разбојништво или провална кражба во просторот во кој се наоѓаат осигурените предмети;
- 10) земјотрес.

[2] Осигурувањето, исто така не покрива:

- 1) посредни штети кои настанале кај осигурениот случај (одговорност, губење на закупнина, застој во работа, намалување на вредност и слично), освен трошоците за наем на друг компјутер, ако е тоа посебно договорено;
- 2) штета што настанала во периодот по гаранција и произведувачот или продавачот е должен да ја надомести, ако нивното покритие не е спорно;
- 3) штети што настанале за време на работењето на компјутерот, што настанале како гребаници врз медиумите за меморирање и податоците на истите;
- 4) трошоци за отстранување на самата грешка која предизвикала уништување или оштетување на осигурените предмети;
- 5) трошоци за демонтирање и повторна монтажа кои настанале

како последица на редовен преглед или одржување на осигурените предмети (периодични поправки или замена на истрошените делови), дури и во случај кога притоа било утврдено оштетување поради осигурените опасности.

Осигурувањето во тој случај ги покрива само трошоците за поправка или замена на уништените или оштетени делови кои не биле предвидени за периодична поправка, односно замена;

- 6) штета што настанала поради неовластено делување во компјутерскиот систем;
- 7) трошоци за одржување;
- 8) штети што настанале поради нуклеарна реакција, нуклеарна радијација или радиоактивна контаминација;
- 9) загуба на податоци од медиумите за меморирање поради дејство на програми чија главна или споредна функција претставува предизвикување штети („вируси“ и слично);
- 10) непосредни и посредни штети што настанале поради тоа што програмската опрема неправилно ги обработува датумските и останатите временски податоци, ако биле поврзани или не биле поврзани со преминот во нов милениум. Овој исклучок важи независно од изворот на програмската опрема, како и доколку истата била непосредно вградена во машинската опрема.

[3] Покритието за штети поради опасност од механичко кршење и дејство на електрична струја може да се исклучи од осигурување.

член 2: предмет на осигурување

[1] Предмет на осигурување се електронски компјутери и слични уреди со соодветна опрема, помошни машини и уреди, банкомати, уреди за климатизација и енергетски уреди, инсталации, како и процесни компјутери за водење технолошки процеси (во продолжение компјутери, односно предмети или уреди).

[2] Ако е посебно договорено, предмет на осигурување можат да бидат и:

- 1) трошоци за повторен дневен внес на податоци на надворешни и внатрешни медиуми за меморирање, доколку дошло до дефект на медиумите;
- 2) осигурување на трошоците за повторен внес и поставување на програмска опрема;
- 3) лиценци за компјутерските програми, но само доколку се механички или програмски заштитени на начин на кој по штетата не е можно повторно инсталирање на програмата;
- 4) трошоци за наем на друг компјутер.

[3] По овие услови, предмет на осигурување, ниту тогаш кога нивната вредност е содржана во вредноста на осигурените предмети, не се:

- 1) лампи, осигурувачи, филтри, глави за печатење и разни делови кои се менуваат повеќе пати;
- 2) средства за одржување, чистење и ладење.

член 3: место и важност на осигурувањето

[1] Осигурени се само предметите наведени во полисата кои се наоѓаат во областа на погонот на осигуреникот на истото место и во времето кога се монтирани и подготвени за работа, за време на работа, кога се демонтираат и монтираат поради поправка, односно за време на поправка во просториите на осигуреникот, кога се транспортираат поради чистење, поправка или

преместување на друго место, но најмногу до 15 км од местото каде вообичаено се наоѓаат.

- [2] Ако е посебно договорено, осигурени се и во времето кога се дадени под закуп или се позајмени, под услов да работат во нормални услови.
- [3] Предметите се осигурени и тогаш кога се преместуваат на некое друго место, но само на територијата на Република Македонија.
- [4] Предметите за време на превоз не се осигурени, освен ако не е посебно договорено. Таа одредба не важи за случаите од став 1 од овој член.

член 4: осигурена вредност

- [1] Осигурена вредност на предметите е набавната цена на нови предмети, зголемена за трошоците за монтажа и намалена за износот на изгубената вредност поради абеле, старост и економска застареност (амортизација), освен ако не е поинаку договорено.
- [2] Ако осигурената вредност на предметите, одредена на начин од претходниот став од овој член е поголема од вредноста на новите предмети кои имаат исти или подобри капацитети и може да се набават на пазарот, осигурената вредност е еднаква на вредноста на новите предмети.
- [3] Осигурената вредност на податоците на медиумите за меморирање претставува износ кој осигуреникот и осигурувачот го одредуваат спогодбено и одделно за секој медиум за меморирање или склоп на медиуми.
- [4] Осигурената вредност на податоците на медиумите за меморирање, за кои постојат дупликати односно исти збирки на податоци на друго место претставува трошок кој е потребен за повторно снимање на податоците на медиумите за меморирање.

член 5: пресметка на штета

- [1] Штетата што е покриена со осигурување се пресметува во случај на:
  - 1) уништување на осигурените предмети - според вредноста на осигурените предмети при ликвидација на осигурениот случај;
  - 2) оштетување на осигурените предмети (делумна штета) – во висина на трошоците за поправка колку што би изнесувале при ликвидација на осигурениот случај, намалени за изгубената вредност на предметите поради абеле, старост, економска и техничка застареност (амортизација), како и за вредноста на остатоците, освен ако не е поинаку договорена и наплатена дополнителна премија.
- [2] Во трошоците за поправка се пресметуваат и зависни трошоци, како што се трошоци за демонирање, повторна монтажа, превоз, проба и слично.
- [3] Во штетата не се вклучуваат трошоци што настанале при поправка поради подобрување, надополнување и други измени на осигурените предмети.
- [4] Остатоците од уништените или оштетените предмети остануваат кај осигуреникот и се пресметуваат по пазарна цена при ликвидација на осигурениот случај, како и според состојбата во која се наоѓале веднаш по осигурениот случај.
- [5] Се смета дека предметот е уништен и штетата се пресметува според точка 1 од став 1 од овој член доколку трошоците за поправка ја достигнале вредноста на осигурените предмети, намалена за вредноста на остатоците.
- [6] Осигурувачот не е должен да ја надомести вкупната вредност на уредот доколку оштетениот дел не може да се поправи (затоа што, на пример, уредот повеќе не се произведува). Осигурувачот во тој случај ја надоместува само вредноста на оштетениот дел во пропорционален однос со функционалната застапеност на тој дел во целата машина.
- [7] Ако машината или уредот не можат да се поправат во Република Македонија, односно ако е потребно во Република Македонија да се поправаат од страна на странски стручни лица со повеќе трошоци од трошоците кои би ги пресметале најскапите оспособени сервисери во Република Македонија, се признаваат зголемени трошоци само доколку истото е посебно договорено. Во трошоците на странскиот сервисер се вклучуваат трошоци за превоз и други поврзани трошоци.

- [8] Ако осигуреникот сам изврши поправка на оштетениот предмет, а трошокот за поправка е поголем од трошокот кој би го пресметал друг оспособен сервисер, осигурувачот при пресметката на надомест од осигурувањето ги признава трошоците за поправка од другиот сервисер. Во пресметката на трошоците на другиот сервисер се вклучуваат и неопходните трошоци за превоз.
- [9] Трошоците за наоѓање на местото на штетата, односно утврдување на местото и опфатот на штетата која е покриена со осигурување, осигурувачот ги надоместува само ако тоа е посебно договорено.
- [10] Трошоците за привремена поправка за кој осигурувачот не дал своја согласност ги сноси осигуреникот.
- [11] Зголемени трошоци за поправка за прекувремена и ноќна работа, работа за време на празници и итен превоз се надоместуваат само доколку истото е посебно договорено.
- [12] Штета поради загуба на податоците од медиумите за меморирање, при ликвидација на осигурен случај, се пресметува според осигурената вредност односно според трошоците потребни за обновување на тие податоци на медиуми за меморирање. Најголем износ до кој осигуреникот има право при штета е посебно утврдена сума на осигурување за секој медиум за меморирање.

член 6: трошоци по настанување на осигурен случај

- [1] На штетата се додаваат и трошоците за расчистување, кои се потребни заради уништување или оштетување на осигурените предмети, но најмногу до 3% од сумата на осигурување. Во тие трошоци спаѓаат и неопходните трошоци за чистење на местото на кое настанала штетата, за отстранување на оштетени и неупотребливи делови, како и трошоци за депонирање на неупотребливите делови до најблиското место каде е дозволено сместување на истите.
- [2] Осигурувањето не ги покрива трошоците за отстранување или намалување на опасност, ниту трошоци за посредување на противпожарни и други друштва, кои по природата на својата работа се должни да пружат бесплатна помош во осигурениот случај.

член 7: сума на осигурување

- [1] Ако не е поинаку договорено, осигурувачот гарантира надомест на штета само до висината на договорената сума на осигурување.
- [2] Договорувачот на осигурувањето или осигурувачот може да бараат намалување на сумата на осигурување и премијата за наредната осигурена година, ако сумата на осигурување значително ја надминува осигурената вредност.
- [3] Ако договорот за осигурување е склучен без сума на осигурување или на неограничена вредност, тогаш се смета дека осигурувањето е склучено на реалната вредност.

член 8: обврски на осигурувачот (надомест од осигурување)

- [1] Ако сумата на осигурување е еднаква на осигурената вредност или е повисока од неа, при ликвидација осигурувачот го плаќа полниот износ на пресметаната штета, но најмногу до висина на осигурената вредност.
- [2] Ако сумата на осигурување при ликвидација на осигурениот случај е пониска од вредноста на осигурените предмети (подосигурување), осигурувачот ја надоместува пресметаната штета само во сооднос меѓу сумата на осигурување и осигурената вредност, но најмногу до сумата на осигурување.
- [3] Во случај кога осигурувањето е склучено по метод на прв ризик, осигурувачот го надоместува полниот износ на пресметаната штета, но најмногу до договорената сума на осигурување на прв ризик. Одредбите за подосигурување од став 2 на овој член во тој случај не се применуваат.
- [4] Ако договорено осигурувањето покрива и трошоци за чистење и рушење над 3% од сумата на осигурување, осигурувачот мора да ги плати сите тие трошоци до договорениот износ во целост, иако надоместокот од осигурување ја надминува сумата на осигурување.
- [5] Ако во договорот за осигурување е утврдено осигуреникот сам да сноси дел од штетата (франшиза), надоместокот од

осигурување кој треба да го исплати осигурувачот се намалува за договорениот износ.

- [6] Неопходните трошоци за мерките за отстранување или намалување на штетата, а кои по настанувањето на осигурениот случај се преземени по налог на осигурувачот, осигурувачот мора во целост да ги врати независно од сумата на осигурување.
- [7] Ако се осигурени трошоци за изнајмување на друг компјутер, додека осигурениот компјутер е расипан, тие трошоци се надоместуваат најмногу до договорениот износ односно до договорениот период на покритие.
- [8] При ликвидација на осигурен случај се исплаќа надомест од осигурување кој е мален за евентуално исплатената аконтација, ревалоризирана по стапката на пораст на трошоците за живот во Република Македонија од денот на исплатата на аконтацијата до ликвидацијата на осигурениот случај.

член 9: ограничување на обврските поради други осигурувања

Ако осигуреникот за истите предмети, покрај ова осигурување има и друго осигурување (на пример, осигурување од пожар, осигурување на машини од кршење, осигурување од кражба и разбојништво), при осигурен настан се плаќа надомест по основ на другите осигурувања. По основ на ова осигурување се плаќа надомест само ако покритието по другото осигурување не е доволно и тоа во висина на износот на непокриениот дел од штетата.

член 10: опасни околности

- [1] При склучување на договор за осигурување, договорувачот на осигурувањето е должен да ги пријави кај осигурувачот сите околности кои се важни за процена на ризикот (тежина на ризикот) со кои бил запознаен, односно со кои би морал да биде запознаен. Како околности кои се важни за процена на опасноста посебно се сметаат околностите кои на договорувачот на осигурувањето му се познати и врз чија основа се одредува и пресметува премијата за осигурување, како и оние кои се наведени во договорот за осигурување. Тие околности може заедно да ги одредат договорувачот на осигурувањето и осигурувачот.
- [2] Договорувачот на осигурувањето мора да му овозможи на осигурувачот преглед и ревизија, како и одредување на најголема можна штета.

член 11: склучување на договор за осигурување

- [1] Договорот за осигурување се склучува врз основа на писмена или усна понуда.
- [2] Осигурувачот може по приемот на понудата да побара дополнување или појаснување. Се смета дека понудата стигнала до осигурувачот кога го примил барањето за дополнување или појаснување.
- [3] Одредбите за склучување на договор за осигурување се применуваат и тогаш кога ќе се промени постојниот договор за осигурување, освен во случај на промена на условите за осигурување или тарифата на премии.

член 12: плаќање на премијата

- [1] Првата или еднократна премија, договорувачот на осигурувањето е должен да ја плати при склучување на договорот за осигурување, а остатокот од премијата за кој е договорена динамика за плаќање на рати треба да се плати најдоцна пред истекот на осигурувањето. Доколку е договорено премијата да се плаќа на рати, за наплата доспеваат сите рати во тековната година на осигурување кога настанал осигурениот случај.
- [2] Доколку е договорено плаќање на премијата на рати, за изминато време на осигурувањето, може да се пресмета редовна камата на износот на премијата за која е договорено одложено плаќање. Ако ратата не е платена на денот на доспевање, може да се пресмета и законска камата.
- [3] За датум на плаќање на премијата се смета денот кога налогот се евидентира од страна на банката на осигурувачот.
- [4] Ако без разлика на договореното време на осигурување, во договорот била определена пониска премија, а осигурувањето од кои било причини престанало пред истекот на тој временски период, осигурувачот има право да ја побарува разликата до онаа премија која договорувачот на осигурувањето би морал да

ја плати кога договорот за осигурување би бил склучен само за толку време колку што осигурувањето навистина траело.

- [5] Во случај на престанок на важноста на договорот за осигурување поради неплаќање на доспеаната премија, договорувачот мора да ја плати неплатената премија за времето до денот на престанок на важноста на договорот за осигурување или целокупната премија за тековната година на осигурување, ако до денот на престанок на осигурувањето настанал осигурен случај за кој осигурувачот мора да исплати надомест од осигурување.

член 13: поврат на премија

- [1] На осигурувачот му припаѓа премијата за тековната година на осигурување во целост, доколку осигурениот предмет е уништен како последица на осигурениот настан.
- [2] Осигурувачот враќа дел од премијата за неискористеното време на осигурување ако осигурениот предмет е уништен поради настанување на неосигурен случај.
- [3] Ако осигурениот предмет е уништен пред почетокот на покритието, осигурувачот ја враќа вкупната платена премија.
- [4] Во останатите случаи на престанок на важноста на договорот за осигурување пред завршување на периодот за кој е платена премијата, на осигурувачот му припаѓа премијата до денот до кој трае неговото покритие, освен ако не е поинаку договорено.

член 14: осигурен случај

Кај осигурување на предмети се смета дека осигурениот случај настанал во моментот кога поради една од осигурените опасности дошло до оштетување на осигурениот предмет.

член 15: обврски на осигуреникот по настанување на осигурен случај

- [1] Осигуреникот е должен да пријави кај осигурувачот настанување на осигурен случај најдоцна во рок од 3 дена откако дознал за истиот.
- [2] Осигуреникот е должен веднаш да го извести надлежниот орган за внатрешни работи (полиција) за осигурениот случај кој настанал поради пожар, експлозија, кражба или разбојништво односно обид за истото и да наведе кои предмети биле уништени или оштетени.
- [3] Осигуреникот е должен да му ги достави сите податоци на осигурувачот и други докази кои се потребни за утврдување на причината, опсегот и висината на штетата.

член 16: постапка при вештачење

- [1] Секоја договорна страна може да побара утврдување на одредени спорни околности од страна на вештаци.
- [2] Секоја страна именува по еден вештак кој не е во работен однос со странките. Назначените вештаци пред почетокот на работата назначуваат трет вештак кој дава свое мислење само кога заклучоците на првите два вештака се различни, но само во граница на нивниот заклучок.
- [3] Секоја договорена страна ги покрива трошоците за вештакот кој го именувала, а за третиот вештак трошоците се делат на половина.
- [4] Заклучоците од вештаците се обврзувачки за двете страни.

член 17: осигурување по настанување на осигурен случај

- [1] По настанување на осигурениот случај во кој биле оштетени осигурените предмети, осигурувањето продолжува без промени.
- [2] За предметите кои според договорот за осигурување се сметаат за уништени, осигурувањето по настанување на осигурен случај престанува да важи.

член 18: промена на условите за осигурување или тарифата на премии

- [1] Ако осигурувачот ги промени условите за осигурување или тарифата на премии, за промената е должен да го извести договорувачот на осигурувањето најмалку 60 дена пред почетокот на тековната година на осигурување.
- [2] Договорувачот на осигурувањето има право во рок од 60 дена по приемот на известувањето да го откаже договорот

за осигурување. Договорот престанува да важи по истекот на тековната година на осигурување.

- [3] Ако договорувачот на осигурувањето не го откаже договорот, договорот се менува со почетокот на следната година во согласност со новите услови за осигурување или тарифата на премии.

член 19: промена на адреса

- [1] Договорувачот на осигурувањето е должен да го извести осигурувачот за промена на адресата во рок од 15 дена од денот на промената.
- [2] Ако договорувачот на осигурувањето ја промени адресата на живеење, односно седиштето или своето односно името на фирмата, а при тоа не го известил осигурувачот, доволно е осигурувачот да испрати известување до договорувачот на осигурувањето на последната позната адреса или име.

член 20: начин на известување

- [1] Договорите за содржината на договорот за осигурување се важечки само ако се склучени во писмена форма.
- [2] Сите известувања и изјави што треба да се дадат според одредбите на договорот за осигурување мора да бидат во писмена форма.
- [3] Известувањето или изјавата се дадени навремено ако пред истекот на рокот се испратат со препорачано писмо.
- [4] Изјавата која треба да се даде на друго лице важи од моментот кога истото ќе ја прими.

член 21: примена на закон

За правата и обврските на договорните страни што не се уредени со овие услови се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи и Законот за супервизија на осигурување. Ако со овие услови одредено прашање е уредено спротивно на законските прописи, ќе се применуваат одредбите од законот.

Во случај осигуреникот да не е задоволен од односот на осигурувачот во текот на траењето на договорот за осигурување, може да достави жалба до Агенцијата за супервизија на осигурување како надлежен орган за супервизија на осигурувањето.

член 22: надлежност во случај на спор

Споровите што настануваат помеѓу договорувачот на осигурувањето, односно осигуреникот на една страна и осигурувачот на друга страна ќе ги решава стварно и месно надлежен суд според седиштето на осигурувачот.